

Účastiny s plurálnym hlasovacím právom a posledné novelizovania účastinného práva francúzskeho.

Dr. Ctibor Floreán, (Paríž).

I. Prvé predpisy účastinného práva francúzskeho nachádzame v Code de commerce z r. 1807.¹⁾ Vybudované sú na preventívnej ochrane drobného strádala (*petite épargne*), spočívajúcej na systéme koncesnom. Zákomom zo dňa 24. júla 1867, platným v podstate i dnes, bol Code de commerce značne novelizovaný. Systém koncesný bol zamenený systémom normatívnym, pri stanovení však rigorozných predpisov pre každomožné fraudulentne obchádzanie zákonných predpisov. Tieto predpisy nedôvery k akciovému podnikaniu, brzdiace hospodársky vývoj, charakterizujú i dnes účastinné zákonodárstvo francúzske.

Počnúc týmto zákonom z r. 1867 sa vo Francii neustále reformovalo a reformuje. Ovšem reforma sa prevádza žiaľ, iba vo forme novelizácie a nie celkove. Tento spôsob reformy ako nižšie uvidíme, má v sebe veľké nevýhody čo do prehľadnosti právnych predpisov účastinneprávných. Novelou zo dňa 1. augusta 1893 upravili sa práva malých účastinárov, dať sa kolektívne zastupovať (*le droit de groupement*); novelou zo 16. novembra 1903²⁾ zaviedla sa účastina s plurálnym hlasovacím právom; novelou zo dňa 22. novembra 1913 upravená bola pôsobnosť mimoriadneho valného zhromaždenia, ktorá musela byť novelou zo dňa 1. V. 1930³⁾ zas zmenená.

Každý sporný a nesnadný odsek zákona bol takto čiastočne reformovaný. To však neznačí toľko, že by sa tým bolo dosiahlo uspokojujúceho riešenia. Prave tak, ako vo výsuvedených prípadoch i na poli hlasovacieho práva účastinárovho nutno bolo prikrčiť často k reformovaniu takých častí zákona, ktoré už boli niekoľkokrát novelizované.

Na základe návrhovej osnovy M. Lesackého zo dňa 5. VII. 1922, zákon zo dňa 26. apríla 1930 zakázal emitovanie účastín s plurálnym hlasovacím právom (*action à vote plural*). I táto reforma bola nedokonalá, keďže reglementuje iba nové emisie takýchto účastín, kdežto starých účastín s týmito právami se nedotýka.

Tento problém účastín s plurálnym hlasovacím právom neexistoval vo Francii do r. 1911. Až tohoto roku mala byť štátu blízkej skupine zaručená majorita v založiť sa majúcej Société

¹⁾ čl. 29 až 40;

²⁾ »Portant modification de l'article 34 du Code de commerce et des art. 27 et 31 de la loi du 24. juillet 1867 sur les sociétés par actions«.

³⁾ Loi tendant à modifier la loi du 22 novembre 1913 sur le régime des sociétés.

Central des banques de Province. Rozvírený problém na poli doktríny i judikatúry priniesol kladné riešenie pre platnú tvorbu účastín tohoto druhu.⁴⁾ Rozhodnutím Tribunal de Commerce de la Seine zo dňa 12. júna 1922, ktoré je vo Francii jediné svojho druhu, bola tvorba účastín s plurálnym hlasovacím právom sankcionovaná.⁵⁾ Od tejto doby bola táto inštitúcia vo Francii hojne užívaná i zneužívaná. Vo francúzskej nauke nebolo však jasno, kedy možno toto právo plurálnych hlasov vykonávať. Citované rozhodnutie dovoľuje totiž výkon prednostného hlasovacieho práva nie len na riadnej (assemblées générales ordinaires), ale i na mimoriad. valnej hromade (assemblées générales extraordinaires). Neriešená ostala otázka výkonu tohoto práva pre zakladajúce valné shromaždenie (assemblées générales constitutives).⁶⁾ Otázka ostala neriešená i keď v dôsledku zneužívania tejto formy ochrany majority, zvlášť v dobách predvojnových, vyvolaný bol výščitovaný zákon, zakazujúci tvorbu týchto účastín.

Proti tomuto zákonu postavila sa jednotne francúzska nauka⁷⁾ i prax.⁸⁾ Proti zákazu argumentovalo sa hlavne tým, že odstrániť inštitúciu určitého druhu iba v dôvodu, že by mohla byť zneužitá, neobstojí. Problémom je nie odstránenie, ale vytvorenie ochrany proti možnostiam jejho zneužitia a to tým viacej, že jedinečným spôsobom umožňuje stabilitu vedenia spoločnosti, čím najsnadnejšie dosahuje spoločnosť vytčeného účelu. Tieto opozičné hlasy podporované boli stálym klesaním francúzskeho franku, čím stala sa aktuálnou otázka chránenia domáceho hospodárstva pred nebezpečím odcudzenia. Senátorom Dauthym vypracovaná bola preto osnova proti tomuto zákonu. Jeho osnova: Rapport fait au nom de la commission de législation civile et criminelle bola temer plne akceptovaná zákonom zo dňa 13. novembra 1933.⁹⁾ Upravuje do určitej miery zas tvorbu účastín s plurálnym hlasovacím právom, t. zv. les actions

⁴⁾ Thaler-Percey, Traité élémentaire de droit commercial, 8 vyd. Supplément 1936.

⁵⁾ Decugis, Traité pratique des sociétés par actions str. 512, poz. I (6 vyd., Paris 1926).

⁶⁾ Belgická judikatúra na základe čl. 4. Loi coordonnées sur les sociétés prehlásila tvorbu účastina s plurálnym hlasovacím právom za neplatnú. Vide Rabels Zeitschrift, roč. I. str. 160 »Landesberichte«.

⁷⁾ Percey, La question des actions à droit de vote privilégié. Suppression ou réglementation? v čas. »Annales de Droit commercial français, étranger et international«, roč. 1930 č. 1.

Wah t, Pour les actions à vote plural v »Revue Politique et Parlementaire«, roč. 1930 čís. zo dňa 10. IV.

⁸⁾ Chambre de commerce de Paris na svojom zasadnutí dňa 3. II. 1930 sa postavila za účastniny s plurálnym hlasovacím právom.

⁹⁾ La loi du 13 novembre 1933 accomplit la réforme annoncée par l'article 6 de la loi du 26 avril 1930.

à droit de vote double.¹⁰⁾ Čl. 1. vyslovuje zásadu, že na valnom shromaždení hlasovacie právo účastinárovo je obligatorne proporcionelné kvote upísaného kapitálu, ktorú účastiny reprezentujú. Táto zásada platí bez prejudície, takže obmedzenie hlasov predvídané čl. 27 a 31 zákona z r. 1867 zostáva týmto nedotknuté.¹¹⁾ Čl. 2 však zavádza účastiny s hlasom dvojnásobným (les actions à droit de vote double), jestli niektojej sérii stanov, alebo valné shromáždenie toto právo priznalo. Toto však môže byť priznané iba pod podmienkou, že pôjde o účastiny znejúce na meno, nie na doručiteľa, ktoré sú plne splatené a zapísané už najmenej dva roky na meno účastinárového. Tento článok druhý shrňuje ďalej podmienky platnosti vydržiavania valného shromáždenia, na ktorom má byť určitej skupine účastín priznané právo dvojnásobného hlasu. Stanovuje sa tu, že vyhláška o svolaní valného shromáždenia musí obsahovať deň jednania a predmet jednania, z ktorého musí byť jasno, o čo ide. Dľa čl. 3. stanovuje sa, že do dvoch rokov počítajúc od promulgácie tohoto zákona (scil. 13. XI. 1933) sú spoločnosť povinné svoje stanov vyvieš v súlad s tymito predpismi zákona. Žiadne zmeny akciového kapitálu nesmia byť tedy prevedené. Dôležitý je však 3. odst. čl. 3., ktorý nepripúšťa privilegovaného hlasovacieho práva na valnej hromade, ktorá má o tejto úprave stanov rozhodovať. Ustanovenia odst. 4. majú ďalekosiahly dosah. Stanovujú, že v prípade nedostatku opatrení v stanovách, alebo v usneseniach, učinенých o zmenách valným shromáždením mimoriadnym (v ktorých nebolo použité privilegovaného hlasovacieho práva), spoločnosť môže dľa svojej ľubosti nahraďiť hodnotu privilegovaných účastín, alebo ich vymeniť za účastiny obyčajné na doručiteľa, či už za účastiny znejúce na meno, ktoré od doby výmeny oprávňujú k dvojnásobnému hlasovaciemu právu. Podmienky výmeny, alebo náhrady hodnoty budú predložené valnému shromáždeniu a shromáždeniu účastinárov s privilegovanými účastinami. V prípade rozdielného rozhodnutia týchto dvoch shromáždení, každá si zvolí rozhodčieho a tretieho vyšle prezident obchodného tribunálu obvodu, príslušného dľa sídla spoločnosti. Títo traja rozhodcovia ustanovia podmienky výmeny, alebo náhradu hodnoty. Proti ich usneseniu niet

¹⁰⁾ Bosvieux, La nouvelle réglementation du droit de vote dans les sociétés par actions, Paris 1934; Decugis, Le nouveau régime des actions à vote plural, Paris 1934; Tamboire, Nouveau régime du droit de vote dans les sociétés par actions, Paris 1935, Copper-Royer, La loi du 13 novembre 1933 et les actions à vote privilégié, Paris, 1934.

¹¹⁾ čl. 1.: »Dans les assemblées des actionnaires, le droit de vote attaché aux actions est obligatoirement proportionnel à la quotité du capital social souscrit quelles représentent respectivement, sans préjudice des limitations du nombre de voix dont peu disposer un membre de l'assemblée, prévues par les articles 27 et 31 de la loi du 24 juillet 1867.«

ďalšieho odporu ani odvolania. Ich rozhodnutie je konečne platné.

Spoločnosti nemohly urobiť ani zadosť predpisu čl. 3., aby totiž svoje stanovby prispôbili zákonu, keď úplne nečekané zasiahla nová zákonná reforma. Zákonom zo dňa 30. októbra 1935¹²⁾ bol zákon zo dňa 13. XI. 1933, čo do obsahu nejasný a zadávajúci preto príčiny k častým sporom, reformovaný. Čl. 1. mení predpisy čl. 1. predchádzajúceho zákona v ten spôsob, že pre výkon hlasovacieho práva nerozhoduje vlastne kapitálové účastenstvo ako doposiaľ, ale počet účastín. Každá účastina, dľa čl. 1. nového zákona, oprávňuje totiž aspoň k jednému hlasu a to zas bez prejudície obmedzenia, ktoré predvídajú čl. 27. a 31. zák. zo dňa 24. júla 1867.¹³⁾ Pomocou tohoto ustanovenia chcel zákonodarca ukončiť spory, spojené s vykladaním zákona z r. 1933. Aby sme však porozumeli dosahu tohoto ustanovenia, treba rozobrať ustanovenia čl. 27. a 31. zák. zo dňa 24. júla 1867, ktoré ani touto druhou novelou nie sú dotknuté. Ako z rozboru uvidíme, sú tieto ustanovenia vlastne predpokladom pre výkon hlasovacieho práva dľa zák. z r. 1935. Čl. 27. stanovuje podmienky prístupu účastinárov na valné shromáždenie riadne (odst. 1.) a valné shromáždenie zakladajúce (odst. 3.). Na toto posledne uvedené valné shromáždenie má prístup bez ohľadu na počet svojich účastín. Má však tu iba maximálne 10 hlasov. Pre riadne valné shromáždenie dovoľuje tento odst. 1. čl. 27., aby stanovby spoločnosti určily minimálny počet účastín, ktoré sú potrebné pre vstup na riadne valné shromáždenie spoločnosti. Čl. 31. sa vzťahuje na mimoriadne valné shromáždenia, pre ktoré predvída možnosť obmedziť hlasovacie právo účastinára v prípade, že to stanovby predvídajú.

Z uvedeného je zjavné, že v skutočnosti ani táto reforma ničoho nedosiahla. Stav zostáva ten istý, ako doteraz. Jak v minulosti, tak i v budúcnosti budú môcť stanovby spoločnosti určovať maximálny počet hlasov prislúchajúcich každému účastinárovi v riadnom i mimoriadnom valnom shromáždení. Ovšem novum spočíva v tom, že toto určenie merítka pre výkon hlasovacieho práva musí byť generelný, musí byť totiž stejný pre každého účastinára i vtedy, ak existujú účastiny viacerých kategórií, na základe zákona zo dňa 16. novembra 1903. Každé zprivilegovanie hlasovacieho práva stanovami bolo by v diametrálnej protive s duchom zákonov z r. 1933 a 1935.

Článok 2. nového zákona dáva predpis na ochranu malého

¹²⁾ Décret-loi du 30 octobre 1935 complétant la loi du 13 novembre 1933 réglementant le droit de vote dans les assemblées d'actionnaires.

¹³⁾ čl. 1: Chaque action donne droit à une voix au moins dans les assemblées d'actionnaires, sans prejudice des limitations du nombre de voix dont peut disposer un membre de l'assemblée, prévues par les arts. 27 et 31 de la loi du 24 juillet 1867.

účastinára pre prípad, že by stanovы spoločnosti predpisovaly v smysle výšrozobraných čl. 27. a 31. zákona z r. 1867 príliš vysoký počet upísaných účastín, potrebných pre vstup na valné shromáždenia. Tým vlastne boly v stave utlačiť drobného účastinára a favorizovať veľkoučastinára. Tento predpis vlastne umožňoval rovne tak, ako tam, kde účastiny s prednostným hlasovacím právom existujú, neobmedzené majoritné ovládnutia spoločnosti. Tento druhý článok predpisuje totiž, že podmienka vstupu účastinára na valné shromáždenie spoločnosti nesmie byť viazaná k väčšiemu počtu než 20 účastín (bez ohľadu na okolnosť, či ich zastupuje ako vlastník, či ako zmocnenec). Tento počet môže byť vyšší iba vtedy, ak týchto 20 účastín nerepresentuje 20tisícinu základného kapitálu, ale i v takom prípade oprávňuje len k zastupovaniu 20tisíciny zákl. kapitálu.¹⁴⁾

Prikróčme k objasneniu okolností, ktoré prinútily zákonodarcu k prevedeniu reformy. Zákon z 13. nov. 1933 vyslovil princíp rovnosti hlasov ku kapitálu (a capital égal, vote égal!), aniž by sa bol dotknúl práva, že spoločnosť môže v svojich stanovách toto hlasovacie právo limitovať držbou určitého počtu účastín. Keď ale ratio legis spočíval v myšlienke nezvýhodniť žiadnu kategóriu účastín, sú tieto dve ustanovenia zákona sebe odporujúce. Keď na pr. stanovы spoločnosti oprávňujú držiteľa minimálne 10 účastín k jednému hlasu, vo skutočnosti privilegujú účastinára s menším kapitálnym účasťstvom pred účastinárom s väčším kapitálovým podielom. Účastinár s 10 účastinami bude mať práve tak, ako účastinár na pr. s 19 účastinami iba jeden hlas. Nauka zastáva názory protichodné. Jedna skupina vidí v reglementácii zákona práve opak toho, čoho chcel zákonodárca docieľiť. Druhá skupina zas tvrdí, že táto nerovnosť účastinárov je viac zdánlivá, keďže vraj zákonodárca chcel zabrániť rovnosti všetkých účastín. Mimo toho vraj každému účastinárovi je vôľné zbaviť sa zlomkových účastín, alebo tieto doplniť pre dosiahnutie ďalšieho hlasu.¹⁵⁾

Novelizáciou zákona z r. 1933 došiel uznania názor skupiny prvej, keďže novým zákonom musela byť nerovnosť účastín odstránená ustanovením čl. 1., kde hlasovacie právo určuje sa napokon dľa počtu účastín. Od tejto zásady že každej účastine prináleží najviac jeden hlas, pripúšťa zákon dve odchýlky. Jedna odchýlka sa týka minimálneho počtu účastín, ktoré musí

¹⁴⁾ čl. 2: Le nombre des actions qu'il est nécessaire de posséder, soit à titre de propriétaire, soit à titre de mandataire, pour être admis aux assemblées générales délibérant dans les cas autres que ceux prévus aux art. 30 et 31 de la loi du 24 juillet 1867 ne peut être supérieur à vingt. Toutefois, si ce dernier nombre représente une fraction du capital social inférieure à une vingt millième, le nombre des actions qu'ils est nécessaire de posséder peut être supérieur à vingt, sans pouvoir représentes plus d'un vingt millième du capital social.

¹⁵⁾ Vide Maurice Polti, Les droit des actionnaires, Paris 1936, str. 19.

účastinár mať k pripúteniu na valné shromáždenie spoločnosti. Druhá a zároveň posledná stanovuje zas maximálny limit hlasov, ktorý môže účastinárovi prináležať. Toto ustanovenie bolo veľmi dôležité, keď zákonodárca hodlal dosiahnuť svojho cieľa sledovaného vlastne už zákonom z 13. nov. 1933. Tým, že sa týchto otázok nedotýkal, ponechal volnosť spoločnostiam zbaviť sa nepríjemnej účastinárskej minority a tým vlastne vytvoril neobmedzené ovládnutie spoločnosti majoritou. Favorizoval tým vlastne jeden druh účastinárov pred druhým. Na druhej strane však nebolo možno spoločnosť prinútiť, aby pripustila všetkých svojich účastinárov k valným hromadám.¹⁶⁾ Zákon týmto svojim ustanovením, stanovujúcim maximálnu potrebu 20 účastín, našiel v nauke zvučný súhlas. Neponecháva tak stanovám ľubovôľu na tomto poli a na druhej strane má na zreteli možnosti technické. Je ale príznačné, ktorou húževnatosťou bol naukou kritizovaný sloh tohoto zákonného ustanovenia, keďže francúzska veda kladie hlavný dôraz v prvom rade na ľahkosť a srozumiteľnosť vyjadrovania. Vytýkané je v danom prípade, že pri prvom prečítaní ustanovenia by sa zdálo, že iba tí účastinári, ktorí majú menej než 20 účastín, majú právo na prístup do valného shromáždenia.¹⁷⁾ Tento výklad nebol aj ďaleko toho, ktorý nepoznajúci štruktúru úč. práva francúzskeho, by vychodil zo stále zosilňujúcej sa tendencii ochrany minorit v uvedených zákonoch účastinneprávných.

Ustanovenie čl. 2. zákona z r. 1935 však ide ešte ďalej a hovorí o možnosti zvýšenia počtu 20 účastín, potrebných pre vstup na valné shromáždenie vtedy, keď nominálne týchto 20 účastín nie je proporcionálne s 20 tisícinou úč. kapitálu. Na pr. spoločnosť so 100.000.000.— Frc úč. kapitálom, má účastiny s nominále à 100 Frc. Dľa prvého predpisu, jestliže by účastinár držal 20 účastín, mal by právo vstupu na valné shromáždenie. Dľa ustanovenia in fine čl. 2. nového zákona, môžu v danom prípade stanovy spoločnosti limitovať minimálny počet účastín potrebných pre vstup počtom 50 kusov. Toto ustanovenie ohľadne obmedzenia vstupu je plne oprávnené, keďže tu zákon bere v úvahu výšku úcastenstva na akciovom kapitále spoločnosti. Rekapitulujúc, vždy vystačí 20 účastín pre vstup na valné shromáždenie, kde úč. kapitál sa rozpadáva na 400.000, alebo menší počet účastín. Ak je úč. kapitál rozdelený na 600.000 účastín, môže byť minimálny počet účastín pre vstup v stanovách limitovaný na 30, pri 200.000 účastín na 40 atď atď.

Dľa platného práva francúzskeho, účastiny s plurálnym hlasovacím právom existujú iba vo forme dvojnásobného hlasu.

¹⁶⁾ V dôsledku vzrastajúcej demokratizácie účastín sú vo Francii spoločnosti, ktorých počet účastinárov dosahuje i 140.000.—

¹⁷⁾ Polti, loc. cit. st. 20.: »cette conception l'emportera peut-être un jour, mais nous ne sommes pas encore parvenus à ce stade de demagogie.«

Väčšia pluralita hlasov je vylúčená. Ináč zásadne každá účasť oprávňuje k jednomu hlasu, ktoré právo je obmedzené predpismi o vstupe na valné shromáždenie. Minorite nezbyva potom iného, než aby sa dohodla a zaslala svojich spoločných zmocnencom na valné shromáždenie v smysle predpisov zákona zo dňa 1. augusta 1893. K tomuto sú však oprávnení i v smysle čl. 2. nového zákona zo dňa 30. októbra 1935, ktorý nečiní rozdielu medzi vlastníkom účastiny a zmocnencom.

II. Za pôsobnosti zmocňovacieho zákona, daného Lavalovej vláde, novelizované boli i ďalšie predpisy zákona zo dňa 24. júla 1867. Novelizácie prevedené boli na základe štyroch osnov ohľadne zmeny zákona z r. 1867 — *tendant à modifier et compléter la loi du 24 juillet 1867 sur les sociétés en ce qui concerne la responsabilité civile et pénale des administrateurs*; ohľadne zostavovaní bilancie a voľby kontrolných komisárov — *en ce qui concerne les bilans des sociétés par actions, le choix et les attributions des commissaires de ces sociétés*; ohľadne predpisov na ochranu drobného účastinára — *tendant à la protection de l'épargne pour la création au profit des actionnaires, d'un droit préférentiel de souscription aux augmentations de capital*; a konečne ohľadne konkurzu spoločnosti — *tendant à la protection de l'épargne par l'application des déchéances de la faillite et des peines de la banqueroute aux administrateurs et gérants des sociétés par actions ou à responsabilité limitée, déclarées en faillite ou en liquidation judiciaire*.

Vládne nariadenie zo dňa 8. augusta 1935 mení predpisy zákona z r. 1867 čo do zakladacieho aktu. Zavádza prísne tresty pre prípady, že v zakladacom protokole sú udané falošné dáta čo do skutočnej výšky úpisov. Predpis smeruje v prvom rade proti fiktívnym úpisom. Stanovuje kontrolných komisárov pre akt zakladací a určuje podmienky prípustnosti k tejto funkcii. Vychádzajúc zo zásady »*protection de l'épargne*« ponecháva valné shromáždenie ako najvyšší suverenný orgán spoločnosti, ale po bok mu stanovuje účinný orgán kontrolný, dôkladne zreformovaný a nezávislý na správe, t. zv. *commissaires de surveillance*. Títo vykonávajú vlastnú časť našej dozorckej rady, keďže francúzske právo nepozná rozdelenie správy a dozorckej rady. Pozná iba administrátorov, ktorí vo funkcii n. pr. *administrateurs délégués* konajú vlastnú činnosť správy v našom slova smysle (*conseil d'administration*).¹⁸⁾ Vládne nariadenie predpisuje ďalej pre publicitu spoločnosti povinnosť administrátorov čo do vyhotovenia bilancie, účtu straty a zisku, soznamu inventáru a výročnej zprávy obchodnej z uplynulého roku. Bilanciu, účet straty a zisku, ako i soznam inventárny musí odovzdať 40

¹⁸⁾ Vide Aymaz d, *Le nouveau statut de la fonction d'administration des sociétés anonymes*, Paris 1937.

dní pred konaním valného shromáždzenia kontrolnému komisárovi, ktorý po valnom shromáždeníu je povinný odstrániť všetky závady, ktoré pri kontrole našiel. Táto inštitúcia dosavadných commissaires aux comptes bola doposiaľ obsadzovaná osobami majority, alebo osobami tejto blízko stojacimi, bez ohľadu na odbornú znalosť, kvalifikáciu, ktorú takéto osoby k zdárnemu výkonu svojej funkcie nutne potrebujú. V dôsledku toho kontrola táto stala sa fiktívnou, neprevádzala sa rigorózne, obmedzujúc sa iba na numerickú kontrolu bez každej revízie meritornej. Vládne nariadenie ponecháva sice voľnú ruku pre voľbu týchto valnému shromáždzeniu, ale v prípade, ak túto voľbu nepreviedlo, menuje týchto komisárov prezident obchodného súdu v obvode spoločnosti. Dôležité je však obmedzenie, vzťahujúce sa na všetky spoločnosti kotujúce svoje účastiny na burzách. Tieto sú povinné aspoň jedného kontrolného komisára voliť zo zoznamu, ktorý vyhotovuje komisia pozostávajúca z jedného člena vrchného súdu, krajského súdu, predsedy obch. súdu a riad. odb. školy pre výchovu revizorov. Ich pôsobnosť vzťahuje sa na kontrolu kníh, pokladnice, inventára, bilancie, účtu ztraty a zisku ako i obchodné zprávy. K tomu účelu sú kedykoľvek oprávnení predmetnú kontrolu previesť a v prípade súrnej nutnosti vo vlastnej kompetencií svolať valné shromáždzenie.

Ďalším vládnym nariadením zo dňa 8. augusta 1935 vynešené bolo zákonné právo odberu účastín novo emitovaných.

Dalekosiahlého dosahu je však vládné nariadenie zo dňa 8. augusta 1935 ohľadne zneužitia anonymity v spoločnosti. Doplnený bol týmto nariadením čl. 437 code de commerce v tom smysle, že v prípade, ak bol vyhlásený konkurz spoločnosti môže byť tento súčasne rozšírený i na súkromé imanie tých osôb, ktorí pod plášťom tejto spoločnosti (sans le couvert de cette société masquant ses agissements) prevádzali obch. úkony v svoj prospech, alebo ak disponovali s imaním spoločnosti ako s vlastným. Mimo toho zavádza prísne tresty proti správe, riaditeľom a likvidátorom úč. spol. a spol. s r. o., ktoré podvodne zatajujú a prevádzajú svoje imanie, neprávom pohľadávajú oproti spoločnosti neexistujúci dlh, len aby tak skrátili účastinárov alebo veriteľov v konkurze stojacej spoločnosti.

Konečne vládn. nariadenie zo dňa 30. októbra 1935 upravuje publicitu zakladačného aktu spoločnosti. Pod sankciou neplatnosti predpisuje publicitu vecných prínosov (aportov), reglementuje zhojenie zakladacieho aktu, ručebnú povinnosť zakladateľov, ktorí nicotnosť, neplatnosť spoločnosti zapríčinili a zavádza pre celú Franciu centrálny register obchodný.

Vládne nariadenie zo dňa 30. októbra 1935 ohľadne ochrany upisovateľov obligácii (Décret — loi du 30 octobre 1935 rela-

tif à la protection des obligataires) upravuje spôsob emitovania obligácií.¹⁹⁾

Napokon vládne nariadenie zo dňa 30. októbra 1935 ohľadne zostavenia bilancie (Décret—loi du 30 octobre 1935 modifiant l'article 35 de la loi du 24 juillet 1867 sur les bilans et comptes) mení čl. 35. cit. zákona nasledovne:²⁰⁾ Súvaha ako i účet straty a zisku, ktoré musia byť valným shromážením predložené, nutno vyhotoviť v tom istom triedení, ako v rokoch predchádzajúcich a jednotlivé oceňovacie položky treba ponechať nezmenené s výnimkou, žeby takýto postup bol výslovne usnesením valného shromáždenia schválený (1. odst.). Inventár, súvaha, účet straty a zisku, ako i všetky listiny, ktoré zákonne musia byť valnému shromáženiu sdelené, treba behom 14 dní pred zasadnutím účastinárov zprístupniť k ich nahliadnutiu (2. odst.). Bársky však môže účastinár či jeho zmocnenec nahliadnuť alebo opísať všetky dokumenty, ktoré boli valnému shromáženiu v posledných troch rokoch predložené a to spolu s protokolmi týchto zasadnutí. V sídle spoločnosti majú právo behom 14 dní pred každým valným shromážením nahliadnuť do soznamu účastinárov (3. odst.). Ostatné predpisy hovoria o podmienkach pozývania účastinárov na valné shromáždenie a o sankciách v prípade nedodržania týchto ustanovení.

Nemecký socializmus.

Sudetonemecká strana konala letos v únore v Teplicích-Šanově hospodársky sjezd, na němž prednesl jménom strany Dr. Janowsky soubor hospodárskopolitických zásad tvoriacich hospodársky program hnutí. Tyto programové smernice, ktoré byly publikovány pod názvom »Fragen der sudetendeutschen Wirtschaftspolitik« a jež nazývajú hospodársky směr, který zastupují »der sudetendeutsche Socialismus« jsou předmětem kritického rozboru, který byl právě uveřejněn v knížce jejímž autorem je guvernér Nár. banky čs. prof. Dr. Karel Engliš (Karel Engliš, Německý socializmus jako program sudetonemecké strany, stran. 109, vydal Fr. Borový, Praha 1938).

Interesovaná veřejnost uvítá tuto nejnovější práci Dr. Engliše, nejen proto, že se bude lehko moci seznámiti s programovými zásadami, které budou určovati stanovisko sudetonemecké strany ke všem problé-

¹⁹⁾ K tomu vide Roger-Picard, Protection des obligataires, Paris 1938; tiež Demegue, La protection des obligataires, Paris 1937.

²⁰⁾ Čl. 1. meniací čl. 35 zák. z. r. 1867: »Le bilan et le compte de profits et pertes présentés à l'assemblée des actionnaires doivent être établis chaque année dans la même forme que les années précédentes, et les méthodes d'évaluation des divers postes doivent être immuables, à moins que l'assemblée générale, après avoir pris connaissance des motifs exposés dans le rapport des commissaires, n'approuve expressément chacune des modifications apportées, soit au mode de présentation des chiffres, soit aux méthodes d'évaluation.«